

POSSIBLE ANSWERS FOR:

**XITSONGA XA RIRIMI RA VUMBIRHI
NHLAWULO WA LE HENHLA
(Papila ra Vumbirhi)**

TIMARAKA: 80

XIYENGE XA A

XIVUTISO XA 1

1.1	I ku ka a nga kholwi leswaku a nga averiwanga rifumo ra nuna wakwe.	(2)
1.2	Leswaku a nga fanelanga ku kuma nchumu eka rifumo ra Xixurhana	(2)
1.3	A a langutile ehenhla	(2)
1.4	Wa Xixurhana	(2)
1.5	Ri komba khovolela	(2)
1.6	Wo sungula	(2)
1.7	A n'wi khovolela, a nga ri na vumunhu	(4)
1.8	Matixisa	(2)
1.9	Ebanki ya First National	(2)
		[20]
1.10	I Matixisa	(2)
1.11	Ku dlaya Xixurhana	(2)
1.12	Rifumo ra Xixurhana hinkwaro	(2)
1.13	A wu ri ntirho wo tika	(2)
1.14	Ina, U te hi yena nsati wa Xixurhana a ri yexe, nawu wu ta boheka ku n'wi nyika hinkwaswo	(2)
1.15.1	(i) Swi boha ntswi!	
	(ii) Xirhanganyi ku hava	(4)

1.16	Hi leswi Gamba a amukerile ntirho wo dlaya Xixurhana	(2)
1.17	Magamba ndlopfu hi nhloko yi funya buwa	(2)
1.18	Ku ba hi matimba	(2)
		[20]
		[40]

XIYENGE XA B

XIVUTISO XA 2

2.1	Ni varindzi	(2)
2.2	Eka rifu	(2)
2.3	Eka rifu	(2)
2.4	Ya rifu	(2)
2.5	Yi lovile, eka pharagirafu ya 1 ntila wa 4 Mutlhokovetseri u ri "Mi pfumelele khamba—rifu a teka hosi yenu	(4)
2.6	I xa ku rindza hosi	(2)
2.7	Humani mi famba	(2)
2.8	Eka khamba rifu	(2)
2.9		
2.9.1	Rifu wa hi karhata,	(2)
2.9.2	Masiku hinkwawo hi ringeta ku ku honisa	(2)
2.9.3	Ku ku chava swi hi vangela ku fa	(2)
2.9.4	U hi hlula hi tsandzeka ni ku <u>tisivelela</u> ba nkalanga leswaku hi ta pfuniwa.	(2)
2.10	Ku tshamelela leswaku ku nga humeleli xa wanchumu	(2)
2.11	(a) Khamba ra kona a ri vonaki	(2)
	(b) A ri khomeki	(2)
	(c) A ri siveleki	(2)
2.12	E-e a nga ta swi kota hikuva u ri u hi khomise xo tika	(3)
2.13	Madokodela	(3)
		[40]

XIYENGE XA C**XIVUTISO XA 3**

- 3.1 A a tiva milandzu ya yena (2)
A a tshama a va dyohela (2)
- 3.2 A ku ri ni huwa swinene (2)
- 3.3 A swi hoxeteriwa hi xitalo hi nkarhi wun'we (2)
- 3.4 Hikuva ri pfulele valala (2)
- 3.5 Hi leswi a va lava ku n'wi endla swo biha (2)
- 3.6 A va n'wi chavisa
A a va chava (2)
- 3.7 I sofa (2)
- 3.8 A va lava ku n'wi dlaya (2)
- 3.9 A va humelelanga hikuva Mthovu u vuye a tidlaya hi yexe. (2)
- 3.10 Na Light (2)
- 3.11 I n'wana na tatana (2)
- 3.12 I munhu wo hanya xilungu a karhi a ri wantima (2)
- 3.13 A nga ri hlamarisanga hi ndlela leyinene kambe u nyumisile tata wa yena. (2)
- 3.14 Misava yikulu yi ni timhaka to tala. (2)
- 3.15 Hikuva a ri n'wana wa yena na swona
A ri murhangeri wo xiximeka (4)
- 3.16 A va va langutile, vona va nga ngheneleli. (2)
- 3.17 A va nga pfumelelani mayelano ni hungu ra vona / A va phikizana / A va jekajekisana (2)

[20]**[40]**

XIYENGE XA D**XIVUTISO 4**

- 4.1 A. Masungulo (2)
 B. Mmiri/ntsheketo hi woxe (2)
 C. Mahetelelo / Madlayisetele (2)
- 4.2 Mugaringeti u kombela ku hlamusela ntsheketo. Vayingiseli va pfumela (4)
- 4.3 Mugaringeti u hlamusela ntsheketo (2)
- 4.4 A. Ku nandzihisa ntsheketo (2)
 B. Ku endla leswaku vana va nga etleli (2)
 C. Ku nyika nyanyulo wa ntsheketo (2)
- 4.5 Mutsheketi wa lahela, a hlawula xilo xin'wana na xin'wana. Vayingiseli na vona va hlawula (4)
- 4.6 Vanhu lava nga fela hi mutswari (2)
- 4.7 Kulenyana (2)
- 4.8 I tintangha ta vona (2)
- 4.9 Leswaku ti nga dyiwi hi swiharhi (2)
- 4.10 I ku tlanga (2)
- 4.11 Vurhongo / ku etlela (2)
- 4.12 Leswaku vana va ha rindzile tinxakwari xana. (2)
- 4.13 I swigingi swa tata wa vona (2)
- 4.14 Hi ku hatlisa (2)
- [40]**

XIYENGE XA E**XIVUTISO XA 5**

- 5.1 I Fumani (2)
- 5.2 (i) A va rilela leswi n'wana wa vona a vavisekile (2)
 (ii) Ni leswi Ntsendzeleki a xanisekile (2)
- 5.3 Ku nghena vanhu enon'wini (2)
 Ku nghenelela loko vanhu va ha vulavula.

5.4	A va ha bula A va nga si heta ku vulavula	(2)
5.5	landzela	(1)
5.6	A hi swona, nkarhi wa vaendzi a wu herile	(3)
5.7	Ku twa ku vava emoyeni Ku vava ka mbilu	(2)
5.8	A vavisekile swinene	(2)
5.9	A nga ha tivi Fumani	(2) [20]
5.10	A ya n'wi tsakisanga, u ri ya n'wi tlhave tani hi tlhari embilwini	(4)
5.11	Hlamalani u lovile	(2)
5.12	U lovile	(2)
5.13	Ku kondza a fa	(2)
5.14	Vambirhi	(2)
5.15	Ntsendzeleki na Fumani	(4)
5.16	Xi vone leswaku ku rila a swi pfuni, Hlamalani a nga ka a nga vuyi.	(4) [20]
		[40]